

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.II.10.912/2016/5.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

A felperes képviselője: ügyintéző: jogtanácsos)

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: közalkalmazotti illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.301/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.14/2016/7.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.301/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 76.800 (hetvenhatezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] A felperes az alperesnél állt közalkalmazotti jogviszonyban,

középfokú besorolású munkakörben. Az alperes a 2013. január 31-én kelt intézkedésében a felperest 2013. február 1-jétől a D fizetési osztály 6. fizetési fokozatába sorolta, ahol garantált illetményét 88.875 forintban, kerekítve 88.900 forintban, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét 33.200 forintban állapította meg, így illetménye 122.100 forint volt 2014. december 31-ig. Az alperes emellett főmunkatársi címpótlékot is folyósított a felperes részére. Az alperes 2015. január 16-án kelt intézkedésével 2015. január 1-jétől módosította a felperes illetményét akként, hogy a D fizetési osztály 7. fizetési fokozatában garantált illetményét 91.048 forintban, a garantált bérminimumra történő kiegészítést 30.952 forintban, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét 6.972 forintban állapította meg, így illetménye 128.972 forint lett, amelyen felül főmunkatársi címpótlékot továbbra is kapott. A Kollektív Szerződés 29. pontja alapján a háromévenkénti magasabb fizetési fokozatba sorolás alapján, az illetményt a mindenkorai jogszabályokban meghatározott mértékben növelte az alperes.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes a keresetében 2013. augusztus 1-jétől 2015. december 31-ig terjedő időtartamra illetmény-különbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a munkáltató 2013. és 2014. évben nem tett eleget a garantált illetmény garantált bérminimumra történő felemelési kötelezettségének, illetve a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nem a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése b) pont szerinti garantált illetményen felül biztosította. Érvelése szerint a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt kizárólag a Kjt. 66. § (7) és (8) bekezdése szerinti módon, negatív minősítés következményeként csökkenthetné volna alperes. Erre figyelemmel a felperes 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig havi 25.100 forint, 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig havi 29.100 forint illetmény-különbözet megfizetését kérte.
- [3] 2015. évben nem vitatta, hogy garantált illetménye a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, azonban a közalkalmazott összilletménye nem csökkenthető egyoldalúan, így a felperes 2014. évi helyes összegű összilletménye és az alperes 2015. évre folyósított összilletménye közötti havi 22.228 forint, valamint előresorolás miatt a Kollektív Szerződés alapján havi 2.173 forint illetmény-különbözet jár részére középírárányos kamatokkal és perköltséggel együtt.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint amennyiben a munkáltató a munkáltatói döntés alapján többletjuttatást ad a közalkalmazottnak, az nem válik az illetményét illetően önálló alanyi jogosultsággá. Az alanyi jogosultság a garantált illetményrészre, valamint az összilletmény egészére vonatkozik. Mivel a teljes illetmény csökkentését a

munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése nem eredményezte, a felperes jövedelmét érintő alanyi jogosultság nem szenvedett sérelmet.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [5] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.14/2016/7. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes részére 767.512 forint illetmény-különbözet és ezen összegek után 2014. október 16-tól járó kamatai megfizetésére, 48.000 forint perköltség megfizetése mellett.
- [6] Ítéletének indokolása szerint a felperes garantált illetménye 2013. augusztus 1. és 2014. december 31. között nem érte el a külön jogszabályban meghatározott garantált bérminimumnak megfelelő összeget, mert az 2013. és 2014. években 88.900 forint volt. A munkáltató nem hozott határozatot arról, hogy a megállapított illetményen belül a garantált illetmény kötelező növelése miatt a munkáltatói többletilletményt csökkenti, ezért a felperes illetménye annyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetmény nőtt.
- [7] 2015. évben a 2014. évi helyes illetményösszeg 151.200 forint, így ennek figyelembe vételével a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész 33.200 forintról 29.200 forinttal lett volna csökkenthető, ezzel szemben az alperes 6.972 forintot juttatott.
- [8] A 2015. évre a Kollektív Szerződés 29. pontja alapján a D fizetési osztály 7. fizetési fokozatra tekintettel 1,1525-ös szorzószám alkalmazandó, amely alapján havi 2.173 forint illetmény-különbözet is jár felperes részére.
- [9] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék 2.Mf.20.301/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és alperest 10.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.
- [10] Ítéletének indokolásában egyetértett az elsőfokú bíróság jogi érvelésével. Megállapította, hogy a felperes garantált illetményének el kellett érnie a garantált bérminimum összegét a Kjt. 66.§ (9) bekezdés alapján. A rendelkezésre álló iratokból azonban megállapítható volt, hogy ezen időszakban az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét a garantált összegben felül állapította meg és nem kiegészítésként. Miután tehát 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-ig terjedő időre az alperes nem rendelkezett a bértábla szerinti illetmény garantált bérminimumra történő kiegészítéséről, a felperes illetményéből a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt utólag már nem számíthatja be. Ezen nem változtat, hogy az alperes ezt az illetményrészt kompenzációnak, korrekciónak tekintette, mert ennek a határozat tartalma ellentmond.
- [11] A törvényszék megalapozottnak találta a felperes 2015. évre vonatkozóan előterjesztett további illetmény-különbözet iránti igényét is. Rögzítette, hogy nincs jogszabályi akadálya a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összege csökkentésének

és annak sem, hogy az alperes a felperes besorolás szerinti garantált illetményét a garantált bérminimum összegére ezzel egészítse ki. Ennek során azonban nem a 2014. évre ténylegesen megállapított illetményből, hanem annak a jogszabály szerint megállapított összegéből kellett kiindulni annak figyelembevételével, hogy a felperes összilletménye nem csökkenhetett.

- [12] Figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezésében nem tett nyilatkozatot a Kollektív Szerződés 29. pontja szerinti havi 2.173 forint összegű elsőfokú marasztalásra, ezért ez nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [13] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a 2013. augusztus 1-től beiktatott Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontja kógens szabályként rögzíti, hogy a középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve középfokú vagy magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a közalkalmazottat garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg. A jogszabály „megilleti” szóhasználatát jogosultságot fogalmaz meg, azonban nem jelent a garantált illetményhez és a teljes illetményhez kapcsolódó védett alanyi jogot. A Kjt. 66. § (9) bekezdésében írtakat a Kjt. 21. § (3) bekezdésével együttesen értelmezve nem állapítható meg az a munkáltatói kötelezettség, hogy 2013. augusztus 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kellett kiegészíteni és a garantált bérminimum így elért összegét külön sorban szerepeltetni. A garantált bérminimum csak egy úgynevezett „zsinórmértéknek” tekinthető, de nem a közalkalmazott besorolás szerinti önálló elemének. Nem utólagos hozzászámításról beszélhetünk, hanem a garantált illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész szokásos „egybeszámításával” biztosította a munkáltató a garantált illetményminimum éves összeg garantált bérminimum összegű garantált illetményt a besorolás tartalmú kinevezésben, illetve kinevezés módosításban szükség lenne az illetmény keretei között elkülöníteni. A Kúria az Mfv. II. 10.460/2015/10. számú ítéletében kimondta, hogy a munkáltatói többletilletmény az illetmény része, és a garantált illetménnyel összeszámít. Erre figyelemmel a felperesnek elmaradt illetménye nem keletkezett. A törvényszék ítéletének indokolása – azon túl, hogy nem lát lehetőséget arra, hogy a munkáltató külön intézkedés, határozat nélkül a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált bérminimum fedezetének tekintse – nem ad magyarázatot arra, hogy annak átcsoportosítását milyen jogi hivatkozással tekinti meg nem engedhető utólagos munkáltatói lépésnek. A teljes illetmény alatt a pótlékok és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész is tekintendő, azonban az alanyi jogosultság a garantált illetményen és a rögzített

összegű pótlékokon kívül az illetmény változtatható részére módosítási tilalom, kötöttség nem vonatkozik. Mindezekből következően a jogerős ítélet jogszabálysértő, mert a Kjt. 66. § (7), (8) és (9) bekezdés b) pontjában foglaltakat helytelenül értelmezte, és a téves álláspontjának köszönhetően helytelen következtetést vont le a munkáltató mulasztására.

- [14] A törvényszék a jogerős ítéletében figyelmen kívül hagyta a Kjt. 21. § (3) bekezdésében foglalt, a közalkalmazotti kinevezés és kinevezés-módosítás kötelező tartalmi elemeire vonatkozó törvényi előírásokat és a garantált bérminimumot nem zsinórmértéknek, hanem a közalkalmazotti illetmény önálló alanyi jogosultsággá vált elemének tekintette. Érvelése szerint a Kjt. 21. § (3) bekezdése nem tartalmaz arra vonatkozóan előírást, hogy az illetmény Kjt.-ben nevesített bármely elemét külön sorban kellene nevesíteni, feltüntetni a munkáltatónak. Ez akkor is megállapítható, ha a felperes havi fizetési jegyzékei szokásosan külön bontásban tartalmazzák az egyes illetményelemeket, amelyek valójában tájékoztató célt szolgálnak annak érdekében, hogy azok ellenőrizhetőek legyenek.
- [15] Az alperes kitért arra is, hogy a 2015. évre a felperesi számított illetménnyel összekapcsolt illetménycsökkenésről szóló bírói megállapítást és ezzel összefüggésben a 2015. évre megítélt további illetményelmaradást egészében vitatta.
- [16] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint 2013. augusztus 1-jétől nem elégséges, ha a közalkalmazott teljes illetménye eléri a kormányrendelet szerinti garantált bérminimum összegét.
- [17] Érvelése szerint jogilag irreleváns, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt milyen szándékkal határozza meg a munkáltató, egyedül annak van jelentősége, hogy a munkajogi okmányban a munkáltatói döntésen alapuló illetmény elnevezésű illetményelem írásban is dokumentáltan a garantált illetményen felül illetve meg a felperest. A garantált illetmény összegét ugyanakkor jogszabályellenesen az adott évi garantált bérminimumnál kisebb összegben biztosította a munkáltató. A felperes esetén 2013-ban és 2014-ben megállapított garantált illetmény nem felelt meg a Kjt. 66. § (9) bekezdésében foglaltaknak.
- [18] 2015. évre az illetmény kizárólag a felek közös megegyezése alapján lett volna csökkenthető, így ennek hiányában el kellett érnie a 2014. évben jogszerűen megállapított illetményt, amely 22.228 forinttal az előző évi alatt maradt.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [19] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [20] A 2013. augusztus 1-jétől 2015. december 31-ig terjedő időtartamra előterjesztett felperesi igény vonatkozásában a felülvizsgálati kérelem azzal érvelt, hogy az eljáró bíróságok a Kjt. 66. § (9)

bekezdését, továbbá a Kjt. 21. § (3) bekezdését helytelenül értelmezték, ezért tévesen következtek a munkáltató mulasztására.

- [21] A Kúriai számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára, valamint a garantált bérminimum mértékét évenként meghatározó kormányrendeletekre is.
- [22] Mindebből következően a Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a felperes garantált illetményének el kellett érnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint ekkor havi 114.000 forint volt, 2014. január 1-jétől a 483/2013.(XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint havi 118.000 forint, míg 2015. január 1-jétől a 347/2014.(XII.29.) Kormányrendelet 2. § (3) bekezdése b) pontja alapján havi 122.000 forint volt.
- [23] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-ig terjedő időszakban a garantált illetmény változásáról, a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének változásáról, csökkentéséről a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett. A felperes garantált illetményét 2013. és 2014. években 88.900 forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.
- [24] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az illetményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan (hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.
- [25] Az eljáró bíróságok ítéleteinek helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt

emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált.

- [26] A kifejtettek közül az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazott részére.
- [27] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési, erről pedig tájékoztatási kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölni kell.
- [28] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes 2013. augusztus 1-je és 2014. december 31-e között ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [29] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH 2006.1544., EBH 2016.M.25., Mfv. II. 10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.
- [30] A nem vitatott tényállás alapján az alperes a munkáltatói döntésen alapuló többletilletmény csökkentéséről 2015. január 1-jéig nem tájékoztatta a felperest azt eredményezi, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összege a havi 33.200 forint volt 2014. december 31-éig és annak átcsoportosítása a garantált illetmény növelése összegére csupán az alperes perbeli hivatkozása volt.
- [31] Az nem volt vitatott, hogy a felperes garantált illetménye 2015. január 1-jétől a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes a 2015. január 1-jétől hatályos írásbeli intézkedésében a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből csoportosított át összeget. Erre az alperes jogosult volt, döntését a felperessel megfelelően közölte.
- [32] A felperes 2014. évi illetménye (garantált illetmény és munkáltatói

többletilletmény együttes összege) azonban az előzőekből következően annyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetménye növekedett. Ezért az alperes 2015. évben jogszerűen megtehetette, hogy intézkedett arról, hogy a felperes jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak addigi illetmény összegének csökkentése nélkül tehetette meg. Ez az elv akkor is irányadó, ha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra. Ez esetben a felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes a 2014. évi illetményét helyesen állapította volna meg. Ebből következően 2015. évre is megalapozott a felperes illetmény-különbözet iránti igénye.

- [33] Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül hagyta helyben a felperes részére megállapított illetmény-különbözetét azzal, hogy a fellebbezéssel nem támadott (a Kollektív Szerződés 29. pontjának rendelkezés alapján megítélt illetmény-különbözet) részét nem érintette.
- [34] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [35] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [36] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 76.800 forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. május 24.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tanczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző